Electronic Frontier Finland – Effi ry

Lausunto 16.4.2026

Asia: Asia: U 23/2026 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisista verkoista, asetuksen (EU) 2015/2120, direktiivin 2002/58/EY ja päätöksen N:o 676/2002/EY muuttamisesta sekä asetuksen (EU)2018/1971, direktiivin (EU) 2018/1972 ja päätöksen N:o 243/2012/EU kumoamisesta (digitaaliverkkoasetus)

Electronic Frontier Finland – Effi ry kiittää Liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta tulla kuulluksi otsikon asiassa.

Käsiteltävä asiakokonaisuus on laaja, emmekä käsittele sitä kokonaan, vaan keskitymme lausunnossamme ehdotuksen rajattuihin osa-alueisiin.

Yhteenveto:

- Asetuksessa tulisi huomioida riskit, joita aiheutuu EU:n suvereniteetille / itsenäisyydelle, kun verkkopalvelut nojaavat EU:n ulkopuolisiin toimijoihin
- Verkkoneutraliteetti on huomioitu ehdotuksessa pääosin hyvin
- hätäpalveluiden ja julkisen informaation välittämisessä käyttäjille olisi edellytettävä, että käytetyt teknologiat perustuisivat avoimiin standardeihin, eivätkä olisi riippuvaisia EU:n ulkopuolisista toimijoista

Yleisesti

Digitaalinen suvereniteetti ja itsenäisyys tulisi huomioida osana asetusta. Verkkoliikenne on elintärkeää yhteiskunnan toiminnalle, eikä se saisi edes välillisesti olla riippuvainen EU:n ulkopuolisista toimijoista.

Nykytilanteessa huomattava määrä yhteiskunnalle välttämättömistä verkkopalveluista on joko suoraan tai välillisesti riippuvaisia EU:n ulkopuolisista suurista alustatoimijoista (Apple, Google), jotka ovat EU:n arvoille vihamielisen vallan vaikutuksen alaisia.

Esimerkkeinä tällaisesta on vahva nojautuminen Applen ja Googlen duopoliin julkisesti tarjotuissa mobiilisovelluksissa. Tässä ehdotuksessa käsitelty 112-sovellus on nykytilassa käytettävissä vain näiden EU:n ulkopuolisten toimijoiden tarjoamien verkkoalustojen kautta.

Nykyisellään ehdotus ei juuri huomioi tällaista ulkopuolisten toimittajatahojen muodostamaa riskiä ja tämä tulisi korjata lopulliseen asetukseen.

Verkkoneutraliteetti

Verkkoneutraliteetti on huomioitu ehdotuksessa pääosin hyvin. Tältä osin pidämme ehdotusta kannatettavana.

Huomioimme kuitenkin artiklan 94 osalta, että ehdotuksen mukaan palveluntarjoajien täytyy tarjota viranomaisille tietoa verkkoneutraliteetin toteutumisesta vain kahden vuoden välein - mikä on varsin pitkä aikaväli ehtiä reagoida verkkoympäristön muutoksiin. Nykyisin tätä parhaiten vastaava informointivelvollisuus on kerran vuodessa ja tämä taajuus olisi suositeltavaa säilyttää myös uudessa asetuksessa.

Käyttäjien oikeudet

Artikla 105 - yleiseen etuun liittyvän tiedon välittämisestä viestintäpalvelun loppukäyttäjille

Tältä osin olisi edellytettävä, että käytetyt teknologiat perustuisivat avoimiin standardeihin ja olisivat loppukäyttäjien käytettävissä esimerkiksi mobiililaitteiden käyttöjärjestelmistä riippumatta.

Artikla 106 - hätäviestintä, eurooppalainen hätänumero

Tältä osin olisi edellytettävä, että käytetyt teknologiat perustuisivat avoimiin standardeihin ja olisivat loppukäyttäjien käytettävissä esimerkiksi mobiililaitteiden käyttöjärjestelmistä riippumatta.

Esimerkiksi nykytilassa 112-sovelluksen käyttö ei onnistu ilman EU:n ulkopuolisen IT-yrityksen sovelluskaupan käyttöehtojen hyväksyntää ja näiden valvomalla mobiilikäyttöjärjestelmällä, jonka toiminnan kyseinen EU:n ulkopuolinen toimija voi teknisesti milloin tahansa keskeyttää. Tämä riippuvuus hätäpalveluiden käytössä on merkittävä riski kansalliselle suvereniteetille.

Lisäksi olisi huomioitava, että tulisi varmistua, ettei ehdotukseen sisältyvää kaksisuuntaista kommunikaatiota ja hätänumeroon soittaneen käyttäjän paikantamista voida käyttää käyttäjän paikantamiseen hätäpuhelutilanteen päätyttyä eikä tämä toiminnallisuus saa mahdollistaa massavalvontaa.

Artikla 107 - julkinen varoitusjärjestelmä

Tältä osin olisi edellytettävä, että käytetyt teknologiat perustuisivat avoimiin standardeihin ja olisivat loppukäyttäjien käytettävissä esimerkiksi mobiililaitteiden käyttöjärjestelmistä riippumatta.